

**Жанна
Довгань**

Доцент кафедри банківського
менеджменту й обліку
Тернопільського національного
економічного університету
Кандидат економічних наук

Для формування стійкої банківської системи, що відповідає міжнародним стандартам і завданням забезпечення економічного зростання, необхідно передусім створити умови для її прискореної капіталізації і підвищення якості функціонування. Над тим, як цього досягти, зважаючи на особливості фінансово-економічної ситуації, що реально склалася в Україні, розмірковує авторка статті.

У дослідженні зроблено оцінку забезпечення вітчизняних банків адекватним регулятивним капіталом, розглянуто проблеми недостатньої капіталізації українських банків та запропоновано шляхи їх вирішення.

Капіталізація банківської системи України

КАПІТАЛІЗАЦІЯ: ПРОБЛЕМА – НЕ В КІЛЬКІСНІЙ, А В ЯКІСНІЙ ПЛОЩИНІ

Від стану банківської системи та ефективності її функціонування залежить інвестиційна активність і темпи економічного зростання держави. Одним із важливих чинників, котрі забезпечують можливість нашої банківської системи здійснювати значний позитивний вплив на економіку, розширювати банківські послуги, не допускаючи при цьому значних ризиків і відповідно зберігаючи надійність системи, є **капіталізація**.

Нині тема формування банківського капіталу інтенсивно досліджується науковцями. Проблеми управління власним капіталом розглядаються в працях П.Роуза, Дж.Сінкі, З.Васильченко, А.Вожжова, О.Дзюблюка, О.Кириченка, О.Лаврушина, А.Мороза, Л.Примостки та інших.

Незважаючи на значну кількість наукових праць, які тією чи іншою мірою пов'язані з проблемами управління банківським капіталом, залишається низка невирішених завдань саме щодо збільшення капіталізації банківських установ. З огляду на це метою статті є аналіз проблем, пов'язаних із капіталізацією вітчизняних банків, виявлення шляхів її збільшення, що дасть змогу забезпечити стабільну роботу банківської системи.

Варто зауважити, що на сьогодні існують різні підходи до розуміння капіталізації. Так, **ринкова капіталізація** характеризується ринковою вартістю компанії чи вартістю пакетів акцій, часток, паїв. Однак нам поки що важко оперувати подібними показниками, оскільки зараз лише незначна кількість вітчизняних банків має відкриту ринкову оцінку.

Часто оперують поняттям **капіталізація**, розуміючи під ним власні кошти чи власний капітал банків та його достатність для покриття прийнятих ризиків. Цей термін широко використовується у міжнародній практиці, зокрема в Базельських документах щодо нагляду. На сучасному етапі під капіталізацією банку нерідко розуміють

розмір статутного капіталу або ліквідний вимоги щодо нього.

На наш погляд, необхідно чітко зазначити, що **проблема капіталізації – проблема недотримання нормативу вартості регулятивного капіталу банків щодо розміру активів**. Тобто проблема полягає не у кількісній, а в якісній площині. Проблема капіталізації – це проблема загальної фінансової стабільності автономності банківської системи, а саме, актуальні питання належного обслуговування банками взятих на себе зобов'язань. Проблема капіталізації – це також проблема формування фінансового фундаменту банківської системи, від якості якого залежить надійність усієї економічної системи та динаміка подальшого її розвитку.

На підтвердження цієї тези проаналізуємо розглядати ступінь капіталізації банків на мікро- і макрорівнях.

На мікрорівні зазначений показник характеризується відношенням власного капіталу банків до активів, а саме до управління банківськими ризиками – відношенням власного капіталу до активів, зважених за ступенем ринкового ризику (норматив адекватності регулятивного капіталу).

На макрорівні ступінь капіталізації банківської системи розглядається як відношення сукупного власного капіталу банків до валового внутрішнього продукту (К/ВВП). Однак у деяких випадках як показник капіталізації банківського сектору розглядається відношення купної суми активів банків до вартості даного випадку цей критерій характеризує рівень ресурсоемності банківської системи, оскільки $\text{активи} = \text{зобов'язання} + \text{власний капітал}$.

Для розуміння процесів, які відбуваються в сфері капіталізації банківського сектору України, важливо аналізувати найістотніші зрушення в нинішньому розвитку банківського бізнесу (див. таблицю 1).

Якщо розглядати динаміку капіталізації в національному вираженні, то щорічний ріст основних показників банківського сектору (капітал, активи, кредити) становить 60–80%, а за останніми напрямками і більше. При цьому в 2007 році за багатьма показниками

Таблиця 1. Основні показники діяльності банків України за період із 2000 по 2007 роки

Показники	Роки							Темп зростання за 2007 р., %	Приріст за 2000–2007 рр., рази
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006		
Кількість зареєстрованих банків (одиниць)	195	189	182	179	181	186	193	1.02	1.01
Чисті активи	37 129	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	75.9	16.1
Власний капітал банків	6 507	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	42 566	63.4	10.6
Зобов'язання банків	30 622	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	297 613	77.5	17.3
Кредитний портфель	19 574	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	268 688	80.6	24.8
Депозити фізичних осіб	6 780	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	106 078	54.1	24.1

Джерело: [2].

ли приросту були вищими, ніж у середньому за минулі п'ять років. Так, протягом 2007 року відносна величина активів банків зросла на 75.9%, власного капіталу – на 64.2%, кредитів – на 80.6%.

СТРУКТУРА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКІВ УКРАЇНИ

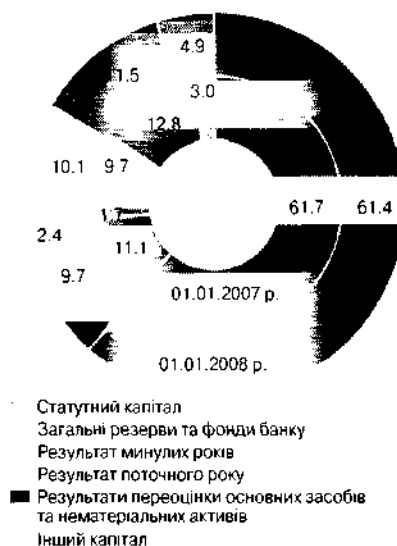
Аналізуючи формування власного капіталу комерційних банків України, необхідно розглянути його структуру (див. таблицю 2).

Із наведених даних можна зробити висновок, що питома вага складових власного капіталу банків протягом останніх років майже не змінювалася.

Графік свідчить про те, що особливістю банків України є значна частка статутного капіталу в структурі власного капіталу, яка на 01.01.2008 р. становила 61.4%. Досвід банківських систем економічно розвинутих країн свідчить, що у кращому становищі перебувають банки, в яких відношення статутного капіталу до власних коштів не перевищує 50%.

В останні роки найважливішим джерелом зростання власного капіталу є прибуток і фонди банку, які за рахунок цього прибутку формуються. У 2007 році частка зазначеного джерела в обсягах збільшення капіталу становила в середньому 25%. Зауважимо, що це один із найдешевших способів зростання капіталізації банків. Головні передумови збільшення прибут-

Структура власного капіталу банківських установ України за станом на 01.01.2008 р.

Джерело: [1].

ку лежать у сфері діяльності менеджменту і власників банку, передусім по лінії поліпшення управління і контролю, розробки нових банківських продуктів, автоматизації і впровадження сучасних банківських технологій.

Основна функція власного капіталу банку – захисна. Тому його якість повинна бути високою, а сам капітал – реальним. Фіктивна капіталізація не посилює ні ресурсів банку, ні його

фінансової стійкості і надійності. Вона, навпаки, приховує реальні проблеми і ризики, унеможливорює об'єктивний аналіз ситуації в банку. Нині дедалі більше банківських фахівців усвідомлює: фіктивне збільшення капіталу – це обман не лише регулятора, а й самих себе, що, зрештою, негативно впливає на банк. Тому, на наш погляд, поступове зменшення у структурі власного капіталу вітчизняних банків частки переоцінки статей балансу (скажімо, у 2007 році – до 11.5%; див. графік), є позитивним явищем.

За останні п'ять років рівень функціонального розвитку українських банків істотно підвищився. Однак, незважаючи на загальну тенденцію до збільшення банківського капіталу в Україні, порівняння обсягів власного капіталу вітчизняних банків з обсягами банків провідних країн світу засвідчує істотну різницю. Так, сукупний обсяг власного капіталу всіх діючих банків в Україні на 01.01.2008 р. становив 69.9 млрд. грн., що дорівнює обсягу власного капіталу лише одного європейського банку середнього рівня і набагато нижче від обсягу власного капіталу найбільших банків світу, скажімо, таких, як "Сіті Груп" (79.4 млрд. доларів США) чи "Банк оф Америка" (74.02 млрд. доларів).

Однак будь-які порівняння в абсолютному вираженні (без зв'язку з реальними умовами економічного розвитку) не можуть бути основою для економічної оцінки певних процесів. Тож проаналізуємо показники капіталізації банківської системи України на макро- і мікрорівнях з урахуванням наших особливостей розвитку (див. таблицю 3).

ОСОБЛИВОСТІ ДИНАМІКИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ БАНКІВ УКРАЇНИ

Так, упродовж останніх семи років спостерігаємо перевищення темпів зростання власного капіталу вітчизняних банків порівняно з темпами зростання ВВП. Дані таблиці 3 свідчать також про стійку тенденцію до збіль-

Таблиця 2. Динаміка показників, що характеризують структуру власного капіталу банків України

Показники	01.01.2004 р.	01.01.2005 р.	01.01.2006 р.	01.01.2007 р.	01.01.2008 р.
Власний капітал банків, усього, млн. грн.	12 882.0	18 421.0	25 451.0	42 566.0	69 578.0
Чисті активи, млн. грн.	100 234.4	134 347.9	213 878.0	340 179.0	599 396.0
Власний капітал банків, % до активів	12.9	13.7	11.9	12.5	11.6
Статутний капітал банків	8 401.5	12 022.7	16 650.7	32 820.0	57 088.0
- % до власного капіталу	65.2	65.3	65.5	77.0	82.0
Резерви банків, млн. грн.	2 591.4	3 875.4	5 505.6	5 602.0	5 821.0
- % до власного капіталу	20.1	21.0	21.6	13.0	8.3
Прибуток банків, млн. грн.	1 889.0	2 523.3	3 294.6	4 144.0	6 669.0
- % до власного капіталу	14.7	13.7	12.9	9.7	9.5

Розраховано на основі [3].

Показники		01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.01. 2007 р.	01.01. 2008 р.
ВВП	млн. грн.	204 190	225 810	267 344	345 113	441 452	537 667	630 000
	темپ зростання, %	-	110.6	118.4	129.1	127.9	121.8	118.0
Власний капітал банків України	млн. грн.	7 909.0	9 983.3	12 882.0	18 421.4	25 450.9	42 566.1	69 578
	темп зростання, %	-	126.2	129.0	143.0	138.2	167.2	163.4
Частка капіталу у ВВП	%	3.87	4.42	4.82	5.34	6.08	7.92	11.04
Чисті активи банків України	млн. грн.	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	599 396
	темп зростання, %	-	134	156	134	159	159	176
Частка активів у ВВП	%	23.3	28.2	37.4	38.9	48.4	63.2	85.0
Регулятивний капітал	млн. грн.	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	41 148	72 265
	темп зростання, %	-	125	131	137	145	156	175
Частка регулятивного капіталу у ВВП	%	3.93	4.47	4.96	5.27	5.97	7.65	11.47
Норматив адекватності регулятивного капіталу	%	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.19	13.92
ROE	%	7.5	7.97	7.61	8.43	10.39	13.52	12.67
ROA	%	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.61	1.50

Складено та розраховано за даними [2, 3].

шення частки власного капіталу банків України у ВВП: якщо на початок 2001–2002 рр. досліджуваний показник не досягав 4%, то за станом на 1 січня 2008 року питома вага власного капіталу у ВВП зросла до 11%. Враховуючи, що впродовж аналізованого періоду норматив адекватності регулятивного капіталу банківської системи України знижувався (з 20.69% на початок 2002 р. до 13.92% на 1 січня 2008 р.), перевищуючи при цьому нормативне значення (10%), є підстави говорити про позитивні тенденції динаміки цього показника. Це може сприяти подальшому економічному розвитку держави та підвищенню рівня капіталізації банків України.

Проте якщо ми порівнюємо показник капіталізації вітчизняної банківської системи на макrorівні (К/ВВП) з показниками багатьох інших країн, то, він, на жаль, виявиться невисоким. Так, наприклад, у Росії зазначений критерій становить 37.2%, у країнах Центральної Європи – понад 40%. Ще вищий показник, про який ідеться, в США.

Банківські активи в Україні становлять 85% до ВВП, а в Англії, наприклад, – понад 300%.

Отже, наші банківські можливості нині порівняно незначні. Із такими силами досягти серйозного піднесення економіки неможливо. На наш погляд, якби активи і капітал вітчизняних банків розгорнути на повну силу, то можна було б добитися подвоєння темпів економічного зростання.

Тому не можна погодитися з твердженнями деяких економістів, що капіталізація вітчизняної банківської системи адекватна умовам нашої економіки. Окрім цього, для забезпечен-

ня конкурентоспроможності і стійкості банківської системи темпи зростання власного капіталу повинні бути як мінімум вищі від темпів зростання активів. Однак за 2007 рік активи українських банків збільшилися на 76%, а власний капітал – лише на 64%.

Доцільно зазначити, що вітчизняна економіка в короткостроковому періоді може стикнутися з гальмуванням темпів нарощення банківських вкладень в економіку і соціальну сферу також через небезпеку недотримання банками нормативного рівня адекватності капіталу, оскільки саме цей показник є безумовно ключовим і характеризує співвідношення власних коштів і всіх банківських ризиків.

Значення показника адекватності регулятивного капіталу на рівні 20 – 25%, яке спостерігалось в Україні в 1998–2002 роках, відображало певну стагнацію і невпевненість банкірів у подальшому розвитку своєї діяльності.

Його зниження в січні 2008 року до 13.92% слід розглядати, швидше, позитивно, бо це може свідчити про те, що банки почали використовувати свій капітал ефективніше. На даний момент показник адекватності капіталу вийшов на той рівень, за якого має спостерігатися приріст капіталу, тобто жнири приросту банківських активів.

Щоправда, в сучасних українських умовах істотне зниження показника адекватності регулятивного капіталу таїть у собі певну небезпеку, оскільки ризики, особливо кредитні, які беруть на себе банки, зростають вищими темпами, ніж знижується норматив Н2. Безумовно, в українських банків ще і певний запас міцності для проведення такої політики, оскільки критичним може бути зниження показника Н2 до 11% (за міжнародними управлінськими принципами 1% повинен бути у запасі банків при нормативі 10%). Однак не можна забувати, що ризики

Показники	Роки									Темпи зростання, %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
Кількість зареєстрованих банків	195	189	182	179	181	186	193	198	198	101.54
Кількість діючих банків	153	152	157	158	160	165	170	175	175	114.37
Кількість банків з іноземним капіталом	22	21	20	19	19	23	35	47	47	213
Частка банків з іноземним капіталом у загальній кількості банків, %	11.28	11.11	10.99	10.61	10.50	12.37	18.13	30.00	30.00	10.94
Кількість банків зі 100-відсотковим іноземним капіталом	7	6	7	7	7	9	13	17	17	242
Частка банків зі 100-відсотковим іноземним капіталом у загальній кількості банків, %	3.59	3.17	3.85	3.91	3.87	4.84	6.74	10.00	10.00	2.80

Джерело: [3].

певних обставин, наприклад, у випадку погіршення макроекономічної ситуації, можуть зростати швидко, і тоді незначний запас міцності за критерієм капіталу, який є в наявності, може швидко зникнути.

Зауважимо, що зменшення показника достатності капіталу спричинене також відставанням темпів зростання капіталу від темпів збільшення активів банківського сектору. Це зумовлено передусім значним зростанням обсягів кредитування, особливо розпрібаного, яке, у свою чергу, супроводжується помітним збільшенням просроченої заборгованості, що свідчить про зростання кредитних ризиків у банківській системі в цілому.

І ще один, на наш погляд, важливий аспект проблеми.

Занадто низька капіталізація вітчизняних банків, що стало особливо помітним після вступу України до СОТ, може призвести до того, що вони виявляться неконкурентоспроможними порівняно з іноземними грошово-кредитними установами. А частка останніх у банківській системі нашої країни поступово збільшується. Так, за станом на 01.01.2008 р. питома вага іноземного капіталу в банківській системі України уже становила 30% (це — 47 банків; із них 17 зі 100-відсотковим іноземним капіталом; див. таблицю 4).

Як свідчить дані таблиці 4, спостерігається значна зацікавленість іноземних банків українською банківською системою. І якщо раніше іноземні інвестори намагалися в основному створювати в Україні банки заново, з нуля, то зараз у більшості випадків практикується купівля акцій, часток або ж банків у цілому. Після цього, як правило, спостерігається збільшення капіталу і розширення діяльності придбаних банківських установ. Усе це свідчить про те, що довіра до наших банків значно зросла. Це позитивно вплинуло на розвиток економіки.

З одного боку, прихід іноземного капіталу у вітчизняну банківську систему означає додаткові ресурси для активних операцій, кредитування нашої економіки і громадян. Важливо, що з надходженням іноземних інвестицій до нас приходять і зарубіжний передовий досвід роботи та управління банками, ведення банківського бізнесу, нові банківські технології, автоматизація банківських процесів.

Але, з другого боку, виникає і небезпека: маючи сприятливіші стартові умови, передусім у сфері капіталізації, іноземні банки можуть витіснити з ринку українські, як уже сталося в деяких

східноєвропейських країнах (Польщі, Чехії, Угорщині тощо). І якщо не буде вжито кардинальних заходів щодо підтримки своєї банківської системи, то це загрожуватиме економічній незалежності України та незалежності національної банківської системи.

Тому, на наш погляд, має бути економічна межа оптимального впливу зарубіжного капіталу на вітчизняні банки. Приблизні розрахунки свідчать, що цей рівень становить 20–25%. Подальше збільшення викликає занепокоєння, оскільки загрожує самостійності банківської системи. Вітчизняні банки поступово витіснятимуться іноземним капіталом зі сфери кредитування великих підприємств, передусім у сировинних галузях, що дуже небезпечно.

Для запобігання такому процесу українські банки повинні підвищувати свій рівень капіталізації, що є основним фактором посилення конкурентоспроможності. Перелічимо основні шляхи підвищення рівня капіталізації банківської системи України.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ

■ асамперед необхідно стимулювати приплив капіталів у банки за рахунок активного залучення коштів акціонерів, у тому числі портфельних інвесторів.

Банкам слід активніше працювати в напрямі залучення зовнішніх (вихід на IPO) та внутрішніх запозичень. Оптимальним методом підвищення капіталізації банків, на наш погляд, слід вважати публічне розміщення акцій (IPO) на відкритому фінансовому ринку (визначеній фондовій біржі), що дасть банкам змогу підвищити свою інвестиційну привабливість. Для цього потрібна більша прозорість діяльності, варто розкривати інформацію про власників та отримувати інвестиційні рейтинги.

Банкам необхідно також стимулювати залучення власного банківського прибутку для інвестицій у капітал. З метою його збільшення за рахунок прибутку пропонуємо звільнити від оподаткування частину прибутку кредитних установ, спрямовану на підвищення рівня їх капіталізації, стимулювати інвесторів звільненням від податків на прибуток, який спрямовується на капіталізацію банків.

Високий її рівень можна забезпечити лише за умови, якщо рентабельність банківської діяльності буде інвестиційно привабливою, для чого необхідно значно знизити витрати банківських установ.

В умовах, у яких нині опинилася банківська система України, найоптимальнішими шляхами зростання рівня капіталізації банків є збільшення показника адекватності капіталу через консолідацію банківської системи України (консорціумне кредитування, створення банківських об'єднань, злиття банків, їх реорганізація). Це дало б можливість підвищити стійкість і стабільність усієї банківської системи. Проте це неможливо здійснити без впровадження відповідних заходів НБУ та вдосконалення нормативної бази, яка б визначала процедуру консолідації банків. Звичайно, крім об'єктивних причин, що заважають процесу консолідації банків, є і суб'єктивні, зокрема — небажання головних акціонерів зливатися з іншими банками. Виходом із цієї ситуації може бути створення банківських об'єднань на зразок фінансових та банківських холдингових груп, банківських корпорацій. Вони зберігають право власності й управління, а також пропорційного розподілу прибутку. З іншого боку, консолідація банківської системи не вплине на рівень конкуренції, адже процентна політика комерційних банків майже повністю залежить від політики НБУ.

Необхідно також поліпшити якість капіталу та забезпечити достатній рівень покриття ним ризиків, що приймаються банками. З цією метою НБУ останнім часом вніс ряд змін до нормативно-правових актів, спрямованих на:

- *по-перше*, вдосконалення порядку розрахунку регулятивного капіталу з метою "очищення капіталу" від "нереальних" джерел формування;

- *по-друге*, на підвищення ліцензійних вимог до рівня капіталу при здійсненні ними окремих банківських операцій;

- *по-третє*, на вдосконалення розрахунку показника адекватності капіталу, включаючи при цьому: активи, зважені на предмет ризику, сукупну відкриту валютну позицію (зі 100-відсотковим зважуванням) і довгострокові позитивні розриви активів і пасивів (із 50-відсотковим зважуванням).

На вирішення завдань щодо підвищення капіталізації банків спрямоване прийняття Верховною Радою України закону, яким вносяться зміни до створення банків (виключно у формі відкритих акціонерних товариств або кооперативного банку) та мінімального розміру статутного капіталу на момент реєстрації банку (не менше 10 млн. євро). Прийняття зазначених змін до чинного законодавства та до нормативно-правових актів НБУ спонукатиме банки нарощувати капітал або

приймати рішення про реорганізацію шляхом приєднання чи злиття. Тому, висуваючи однакові вимоги і до великих, і до малих банків, НБУ заохочує банківський сектор до консолідації.

Очевидно, з метою підвищення капіталізації банківського сектору банкіри повинні також проводити політику управління ризиками, адекватну їх капітальній базі.

Неякісне корпоративне управління є перешкодою на шляху до підвищення рівня капіталізації банків і збільшує їх ризики. За оцінками ЄБРР і Світового банку, рівень корпоративного управління в Україні — найнижчий з усіх пострадянських країн. Висновки зарубіжних експертів стосуються всіх видів бізнесу, у тому числі й технологічно прогресивної банківської системи.

Ще один важливий фактор збільшення капіталізації банків — їх активна робота з населенням. За станом на 01.01.2008 р. на руках у нього було зосереджено 105 млрд. грн. І найшвидше залучити ці кошти можна саме шляхом переходу банків від закритих до відкритих акціонерних товариств. При цьому слід дбати про довіру людей до банківського сектору.

Надзвичайно важливо, щоб Україну охопили своєю діяльністю іноземні рейтингові агентства, які присвоюватимуть рейтинги в стандартах, зрозумілих для інвесторів.

Однією з передумов інтеграції вітчизняної банківської системи в європейський економічний простір є запровад-

ження принципів Базеля II. Введення нових регулятивних вимог до капіталу для українських банків, очевидно, призведе до підвищення активності у сфері залучення капіталу і поліпшення якості управління ліквідністю.

Окрім цього, на подолання проблеми недокапіталізованості банківського сектору повинні бути спрямовані зусилля менеджменту кожного комерційного банку. На наш погляд, робота має бути спрямована на мобілізацію власного капіталу з усіх доступних джерел.

Отже, необхідно створити інвестиційний механізм, за допомогою якого банківський капітал буде адекватним потребам економіки нині і в майбутньому. Елементом зазначеного механізму є податкове стимулювання внутрішніх інвестицій у банківський капітал на період високих темпів зростання попиту економіки і суспільства на активні та пасивні операції банків.

Розв'язання цієї проблеми можливе не лише за рахунок прибутків банків та додаткових внесків акціонерів, а й за умови довіри суспільства до вітчизняних банків як до надійних грошово-кредитних установ.

Для вирішення проблеми капіталізації на макrorівні необхідне впровадження таких заходів:

- зміцнення банківської системи України, підвищення її стійкості до криз;
- формування повноцінної інфраструктури вітчизняного фондового ринку;
- зміцнення довіри до банківської

системи з боку вкладників та інвесторів — поглиблення інтеграції банківської системи України у світовий фінансовий простір, отримання та підвищення позитивних міжнародних рейтингів, що згодом сприятиме залученню інвесторів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи викладене вище, можна значимо, що зростання капіталізації — головна передумова широкомасштабної участі українських банків у соціально-економічному розвитку країни. Підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків посилить їх конкурентоспроможність на світовому фінансовому ринку і забезпечить стабільність усієї економіки України на шляху інтеграції у світове господарство.

Література

1. Динаміка фінансового стану банків України на 1 січня 2008 року // Вісник Національного банку України. — 2008. — № 2. — С. 62–63.
2. Основні показники діяльності банків України на 1 січня 2008 року // Вісник Національного банку України. — 2008. — № 2. — С. 25.
3. Підсумки діяльності банків України за 2007 рік (за даними щоденного балансу) // www.bank.gov.ua.
4. Структура активів, зобов'язань, власного капіталу банків України за станом на 01.01.2008 р. // Вісник Національного банку України. — 2008. — № 3. — С. 46–62.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у вересні 2008 р.¹

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн. м. Київ і Київська область	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
Відкрите акціонерне товариство "Державний ощадний банк України"	БАТ	1 122 000 000	31.12.1991 р.	4	м. Київ, вул. Госпітальна, 12-г
Відкрите акціонерне товариство "Державний експортно-імпортний банк України"	БАТ	2 062 633 766	23.01.1992 р.	5	м. Київ, вул. Горького, 127
Акціонерний банк "Банк регіонального розвитку"	БАТ	84 682 763	14.10.1991 р.	29	м. Київ, вул. Дегтярівська, 8-а
Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний Індустріальний Банк"	ТОВ	61 276 684	03.12.1993 р.	219	м. Київ, вул. Воровського, 6
Товариство з обмеженою відповідальністю "Комерційний банк "Даніель"	ТОВ	58 412 006	27.11.2003 р.	289	м. Київ, вул. Саксаганського, 3, літера А
Дніпропетровська область					
ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "СИГМАБАНК" (колишня назва – ЗАКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "СИГМАБАНК")	БАТ	136 000 000	10.01.2006 р.	302	м. Дніпропетровськ, вул. Барикадна, 5/7

¹ "Офіційний список банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 8, 2008 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.